

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/215/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217211691
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2217211691.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a sudcov: JUDr. Martin Holíč a Mgr. Renáta Gavalcová, v právnej veci žalobkyne: Ing. V. B., nar. XX.X.XXXX, bytom F. B., K. XXXX/XX, zastúpená splnomocnenkyňou: W. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. U., K. XXXX/XX, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., IČO: 36 234 176, so sídlom Piešťany, Teplická 7434/147, zastúpeného splnomocnencom: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA, s. r. o., IČO: 47 234 679, so sídlom Trenčín, Piaristická 707/25, o určenie neplatnosti právnych úkonov a zaplatenie 2.021,46 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 16C/30/2017-216 zo dňa 20. marca 2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III., V., VI., VIII. p o t v r d z u j e .
- II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom určil, že nasledujúce ustanovenia zmluvy č. 4203123674, podpísanej medzi žalobkyňou a žalovaným 29.03.2012, sú neprijateľnými podmienkami v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: bod 43 v znení: „Poplatok za vedenie účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 €“ a bod 50. v znení: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 €“, II. výrokom určil, že nasledujúce ustanovenia Hlavy 5. „Podmienky splácania úveru“ listiny s názvom „ÚVEROVÉ ZMLUVNÉ PODMIENKY SPOLOČNOSTI HOME CREDIT SLOVAKIA, A.S. - HOTOVOSTNÝ ÚVER“, kód úverových podmienok: ISH211, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy č. 4203123674, podpísanej medzi žalobkyňou a žalovaným 29.03.2012, sú neprijateľnými podmienkami v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: § 11 v znení: „Pokiaľ sa tak klient so Spoločnosťou v ÚZ dohodne, je oprávnený po riadnej úhrade prvých 4 splátok podľa ÚZ požiadať o zmenu výšky a počtu splátok úveru, a to aj telefonicky. K akceptácii návrhu klienta dôjde, ak klient riadne a včas plní svoje záväzky voči Spoločnosti, Spoločnosť nemá pochybnosti o klientovej bonite, dôveryhodnosti a platobnej morálke (napr. v dôsledku informácií získaných z databáze SOLUS alebo NRKI, zo správy pohľadávok, prípadne od tretích osôb), aktuálne nedošlo k zmene dátumu splatnosti splátky/splátok, dohodnutých v ÚZ. Výšku a počet splátok je možné zmeniť najviac trikrát po dobu trvania ÚZ a najskôr po posledných 12tich mesiacoch od predchádzajúcej zmeny a celkový počet splátok, v ktorých má byť úver splatený, nebude vyšší než 99. K akceptácii návrhu klienta môže dôjsť na základe uváženia Spoločnosti i v prípade, že nie sú splnené vyššie uvedené podmienky. Prijatie návrhu potvrdí Spoločnosť klientovi zaslaním nového splátkového kalendára. Klient berie na vedomie, že súčasne so zmenou splátky sa mení výška RPMN. Za možnosť dohodnutia novej výšky a počtu splátok úveru je klient povinný hradiť pravidelný mesačný poplatok, výška ktorého je uvedená na ÚZ. Klient súhlasí s tým, že poplatok je zahrnutý do splátok úveru. Zmluvné strany sa dohodli, že klient je oprávnený kedykoľvek požiadať o

zrušenie možnosti zmeny výšky splátky, a to aj telefonicky. V prípade, že klient nebude plniť riadne a včas svoje záväzky voči Spoločnosti, je Spoločnosť oprávnená od dohody o možnosti zmeny výšky a počtu splátok odstúpiť." § 1 v znení: „Klient je povinný hradiť Spoločnosti pravidelný mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške uvedenej v ÚZ.", III. výrokom určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v zmluve č. 4203123674 zo dňa 29.03.2012, je neplatná, IV. výrokom žalobu v časti o určenie, že zmluva č. 4203123674 zo dňa 29.03.2012 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná, zamietol, V. výrokom určil, že zmluva č. 4311089530 zo dňa 18.11.2013 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným vrátane v nej obsiahnutej dohody o zrážkach zo mzdy je neplatná, VI. výrokom uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 1.790,18 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, VII. výrokom žalobu v časti o zaplatenie 231,38 Eur zamietol, VIII. výrokom stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 39, § 40 ods. 3, § 41, § 46 ods. 1, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 451 ods. 1, 2, § 551, § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. d), § písm. b), c), d), § 9 ods. 2 písm. f), § 11 ods. 1 písm. b), 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej „zákon o spotrebiteľských úveroch“), s poukazom aj na procesné ust. § 137 písm. c), d), § 251, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2, § 257 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že strany dňa 29.3.2012 podpísali úverovú zmluvu, ktorá obsahovala aj údaje celková výška úveru 2.300,- Eur, celková čiastka splatná spotrebiteľom 4.344,48 Eur, mesačná splátka 55,64 Eur, počet splátok 84, ročná úroková sadzba 18,40 %, RPMN od 22,1 do 22,9 %, priemerná hodnota RPMN 18,77 %, poplatok za vedenie účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 Eur, lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru. Ďalej úverová zmluva v časti s názvom „Poistenie výdavkov (dobrovoľné)“ stanovovala o. i. žalobkyňa podpisom tejto zmluvy súhlasí s tým, aby bol poistníkom poistený pre prípad dlhodobej pracovnej neschopnosti, straty pravidelného zdroja príjmu a ďalej pre prípad invalidity alebo smrti následkom úrazu. Úhrada za poistenie 3,92 Eur mesačne. Strana uzavreli dohodu o možnosti zmeny výšky splátok a počtu splátok: Áno poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 Eur. Nad podpisovou časťou obsahovala úverová zmluva o. i. tieto ustanovenia: Žalovaný a žalobkyňa podpismi na tejto zmluve zároveň uzatvárajú d) dohodu o zrážkach zo mzdy, to všetko v rozsahu uvedenom pred textom úverových podmienok a v ÚP. Žalobkyňa svojím podpisom... potvrdzuje, že pred uzavretím úverovej zmluvy prevzala formulár so štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, ktorý bol vyhotovený v súlade s právnymi predpismi a bolo [jej] poskytnuté náležité vysvetlenie." K úverovej zmluve boli pripojené úverové podmienky žalovaného, kód ISH211, ktorých relevantné ustanovenia znejú takto: § 11 Pokiaľ sa tak klient [žalobkyňa] so Spoločnosťou [žalovaným] v ÚZ [úverovej zmluve] dohodne, je oprávnený po riadnej úhrade prvých 4 splátok podľa ÚZ [úverovej zmluvy] požiadať o zmenu výšky a počtu splátok úveru, a to aj telefonicky. K akceptácii návrhu klienta [žalobkyne] dôjde, ak klient [žalobkyňa] riadne a včas plní svoje záväzky voči Spoločnosti [žalovanému], Spoločnosť [žalovaný] nemá pochybnosti o klientovej bonite [bonite žalobkyne], dôveryhodnosti a platobnej morálke (napr. v dôsledku informácií získaných z databáze SOLUS alebo NRKI, zo správy pohľadávok, prípadne od tretích osôb), aktuálne nedošlo k zmene dátumu splatnosti splátky/splátok, dohodnutých v ÚZ [úverovej zmluve]. Výšku a počet splátok je možné zmeniť najviac trikrát po dobu trvania ÚZ [úverovej zmluvy] a najskôr po posledných 12tich mesiacoch od predchádzajúcej zmeny a celkový počet splátok, v ktorých má byť úver splatený, nebude vyšší než 99. K akceptácii návrhu klienta [žalobkyne] môže dôjsť na základe uváženia Spoločnosti [žalovaného] i v prípade, že nie sú splnené vyššie uvedené podmienky. Prijatie návrhu potvrdí Spoločnosť [žalovaný] klientovi [žalobkyni] zaslaním nového splátkového kalendára. Klient [žalobkyňa] berie na vedomie, že súčasne so zmenou splátky sa mení výška RPMN. Za možnosť dohodnutia novej výšky a počtu splátok úveru je klient [žalobkyňa] povinný hradiť pravidelný mesačný poplatok, výška ktorého je uvedená na ÚZ [úverovej zmluve]. Klient [žalobkyňa] súhlasí s tým, že poplatok je zahrnutý do splátok úveru. Zmluvné strany sa dohodli, že klient [žalobkyňa] je oprávnený kedykoľvek požiadať o zrušenie možnosti zmeny výšky splátky, a to aj telefonicky. V prípade, že klient [žalobkyňa] nebude plniť riadne a včas svoje záväzky voči Spoločnosti [žalovanému], je Spoločnosť [žalovaný] oprávnená od dohody o možnosti zmeny výšky a počtu splátok odstúpiť." Žalobkyňa a žalovaný podpísali dňa 18.11.2013 zmluvu o hotovostnom úvere, ktorá obsahovala o. i. tieto údaje: celková výška úveru 630,- Eur, celková výška mesačnej splátky 22,77 Eur, počet splátok 60, ročná úroková sadzba 31,89 %. Nad podpisovou časťou obsahovala zmluva o hotovostnom úvere o. i. tieto ustanovenia: Podpismi na tejto zmluve zároveň uzatvárame: d) dohodu

o zrážkach zo mzdy, prípadný nesúhlas označte krížikom []... to všetko v rozsahu uvedenom pred textom úverových podmienok a v úverových podmienkach. Zamestnávateľ žalobkyne začal na základe žiadostí žalovaného z 12.8.2015 a 20.8.2015 s vykonávaním zrážok zo mzdy žalobkyne vo výške 45,54 Eur a 111,28 Eur mesačne (žiadosti žalovaného č.l. 57 a 58). Žalobkyňa vlastnými úhradami od mája 2012 do apríla 2015 spolu vo výške 1.896,76 Eur a prostredníctvom zrážok zo mzdy, ktoré vykonával jej zamestnávateľ od septembra 2015 do júna 2017 spolu vo výške 1.502,28 Eur splatila z úverovej zmluvy celkovo 3.399,04Eur. Žalobkyňa vlastnými úhradami od apríla 2014 do apríla 2015 spolu vo výške 392,09 Eur a prostredníctvom zrážok zo mzdy, ktoré vykonával jej zamestnávateľ od augusta 2015 do júna 2017 spolu vo výške 660,33 Eur, splatila zo zmluvy o hotovostnom úvere celkovo 1.052,42 Eur. Žalovaný žalobkyňu telefonicky kontaktoval, oznámil jej, že mu dlhuje a upozornil ju, že bude dlh naďalej vymáhať, a to napriek tomu, že zmluvy majú vady (skutkové tvrdenie žalobkyne, ktoré žalovaný nepoprel - zápisnica, č. I. 98, a vyjadrenie žalobkyne, č. I. 116).

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie právne uzavrel, že predmetné úverové zmluvy boli uzavreté medzi dodávateľom a spotrebiteľom a vzťah z nich vyplývajúci je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zároveň úverové zmluvy, spĺňajú aj definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch a vzťah medzi stranami sa riadi preto aj týmto zákonom. Okresný súd sa najskôr zaoberal otázkou, či sú splnené podmienky podľa § 137 Civilného sporového poriadku v časti požiadavky o určení neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy a samotných úverových zmlúv. Naliehavý právny záujem, ktorý vyžaduje § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku bol podľa daný v súlade s judikatúrou (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.07.2009, sp. zn. 1MCdo/1/2009) tým, že postavenie žalobkyne ako spotrebiteľa je neisté, pretože kým nie je ustálená otázka platnosti týchto právnych úkonov, nie je jasné, aký je jej skutočný dlh (či zahŕňa len poskytnutú istinu, alebo aj úroky a iné poplatky), a v dôsledku toho nie je ustálené ani to, či môže žalovaný voči nej uplatňovať sankcie vyplývajúce z úverových zmlúv a uplatňovať dohody o zrážkach zo mzdy na uspokojenie svojich pohľadávok, ktoré tvoria súčasť týchto úverových zmlúv. Naliehavý právny záujem pretrvával aj po nariadení neodkladného opatrenia, ktorým sa zakázalo pokračovať v zrážkach, a to jednak tým, že naďalej hrozilo, že žalovaný bude pokračovať v ich uplatňovaní, čo bolo možné vyvodiť z jeho správania, ktoré nasledovalo bezprostredne po ukončení zrážok Záver o prípustnosti žaloby podporuje aj skutočnosť, že s účinnosťou od 1.1.2018 bol zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, novelizovaný aj zákon o spotrebiteľských úveroch a to tak, že spotrebiteľovi bolo priznané osobitné právo domáhať sa žalobou o určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (pozri § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch. Tým sa žaloba, akú podala žalobkyňa vo veci samej, zaraďuje do kategórie osobitných typov žalôb, pre ktoré sa nevyžaduje preukazovanie naliehavého právneho záujmu (§ 137 písm. d) Civilného sporového poriadku).

5. Okresný súd nezistil, že by úverová zmluva (zmluva č. 4203123674) zo dňa 29.3.2012 bola ako celok neplatná. Úverová zmluva bola dohodnutá v požadovanej písomnej forme, čím vyhovuje § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Je v nej obsiahnutý záväzok žalovaného, že poskytne v prospech žalobkyne peňažné prostriedky a záväzok žalobkyne poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka). V konaní nevyšli najavo okolnosti, ktoré by naznačovali, že právne úkony, ktorými boli dohodnuté podstatné náležitosti dotknutej úverovej zmluvy, neboli vykonané slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, alebo že by nezodpovedali ďalším požiadavkám na ich platnosť, najmä z pohľadu § 39 Občianskeho zákonníka. Okresný súd nepovažoval žalobkyňou namietanú nedostatočnú veľkosť písma v zmysle § 53c Občianskeho zákonníka in fine za okolnosť, ktorá by mala viesť k neplatnosti zmluvy, pretože by išlo o nedovolenú retroaktivitu. Ďalej sa okresný súd nestotožnil s argumentom žalobkyne, podľa ktorého by zmluva mala byť neplatná „pre množstvo neprijateľných podmienok“. Pri skúmaní úverovej zmluvy okresný súd síce narazil na ustanovenia, ktoré vyhodnotil ako ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky podľa § 53 ods. 1 OZ), ktoré sa považujú v spotrebiteľských zmluvách za neplatné podľa § 53 ods. 5 OZ (ide o poplatok za vedenie účtu a poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok), no samotná skutočnosť, že zmluva obsahuje neplatné ustanovenia v podobe neprijateľných podmienok, ešte nevedie k záveru, že zmluva je neplatná ako celok. V konaní totiž vyšla najavo neplatnosť len takých podmienok, ktoré sú vzhľadom na svoju povahu oddeliteľné od ostatného obsahu úverovej zmluvy, najmä od jej základných ustanovení (§ 41 Občianskeho zákonníka). To má potom za následok, že

dotknutá úverová zmluva zostáva v platnosti v časti, v ktorej vyhovuje právnym predpisom. V dôsledku toho bolo potrebné žalobu v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy zamietnuť IV. výrok). K inému záveru však súd dospel pri hodnotení dohody o zrážkach zo mzdy Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že úverová zmluva bola podpísaná oboma stranami. Naopak, úverové podmienky podpísané neboli. Na tomto mieste je dôležité podotknúť, že úprava preskúmanej dohody o zrážkach bola rozdelená: nachádzala sa jednak v samotnej úverovej zmluve a jednak v § 1 hlavy 6 úverových podmienok. Úverová zmluva totiž konštatovala, že strany uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy, a to „v rozsahu uvedenom pred textom úverových podmienok a v ÚP“. Výška zrážok, ktoré sa mali žalobkyni zrážať, bola predmetom úverových podmienok. Spomínaný § 1 hlavy 6 stanovoval, že zrážky zo mzdy možno vykonávať „vo výške dvojnásobku pravidelnej mesačnej splátky...“. S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR (napr. uznesenie z 30.11.2011, sp. zn. 2Cdo/345/2010) potom ale platí, že ak úverové podmienky neboli podpísané, dojednania, ktoré sú v nich obsiahnuté a pre ktoré zákon (tu: § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vyžaduje písomnú formu, sú pre absenciu tejto predpísanej formy neplatné (§ 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dôvodom neplatnosti dohody o zrážkach je aj to, že žalovaný ju do úverových podmienok zakomponoval s nepoctivým zámerom. Je nepochybné, že časť zmluvy môže byť určená aj odkazom na obchodné podmienky (§ 273 ods. 1 OBZ). Obchodné podmienky, ktoré sa týkajú spotrebiteľských zmlúv, však nemajú slúžiť na to, aby dodávateľ do nich (v neprehľadnej, zložito formulovanej, či malým písmom písanej forme) skryl dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné. Tým, že tak dodávateľ robí, predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú. Takýto dodávateľ sa nespráva poctivo a takémuto dojednaniu nemožno priznať právnu ochranu (pozri napr. nález Ústavného súdu ČR z 11.11.2013, I. ÚS 3512/11 alebo rozsudok Krajského súdu v Trnave z 01.04.2015, sp. zn. 24Co/422/2014). V prejednávanej veci ide pritom o takýto prípad. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zámerne rozdelená tak, že jej najdôležitejšia časť (možnosť vykonávať zrážky vo výške dvojnásobku splátok) sa nachádza len v úverových podmienkach. Okrem toho, že takýto spôsob úpravy ju robí pre spotrebiteľa neprehľadnou, veriteľ od nej celkom zjavne očakáva, že najdôležitejšia časť dohody o zrážkach zo mzdy unikne pozornosti spotrebiteľa, čím sa medzi stranami vytvorí nerovnovážne postavenie v neprospech spotrebiteľa. Navyše, prvú časť dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá sa nachádza v úverovej zmluve, žalovaný vložil do záverečnej časti zmluvy písanej drobným písmom, a to tiež až za ustanovenia, ktoré sa týkajú ochrany osobných údajov. Samotná dohoda o zrážkach zo mzdy pritom tvorí až poslednú (štvrtú) časť vety a na tomto mieste pôsobí skôr prekvapivo, než prirodzene. Všetky tieto okolnosti sú potom dôvodom na konštatovanie, že ide o neplatné dojednanie (neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 1 OZ). Súd prvej inštancie vyhodnotil dohodu o zrážkach zo mzdy obsiahnutú v úverovej zmluve (a jej úverových podmienkach) ako neplatnú (III. výrok).

6. Zistil, že v zmluve o hotovostnom úvere (zmluva č. 4311089530) zo dňa 18.11.2013 bola dohodnutá úroková sadzba vo výške 31,89 % ročne. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (porov. rozsudok najvyššieho súdu z 26.04.2012, sp. zn. 5Cdo/26/2011). Ročná úroková sadzba 31,89 %, ktorá takmer štvornásobne prekračuje úrokovú sadzbu 8,52 % bežne požadovanú v danom čase pre porovnateľné úvery (pozri sadzby spotrebiteľských úverov pre domácnosti v období 11/2013 - G.), len sotva obstojí v teste jej primeranosti. Takáto dohoda o úrokovej sadzbe je právnym úkonom, ktorý odporuje dobrým mravom, a ktorý je potom podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný. Keďže dohoda o úrokoch z úveru je podstatnou a neoddeliteľnou náležitosťou zmluvy o úvere (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/26/2011), neplatnosť tejto dohody pre rozpor s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť celej zmluvy o hotovostnom úvere podľa § 39 v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka. V dôsledku neplatnosti zmluvy o hotovostnom úvere je potom neplatná aj dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v tejto zmluve. Či už má táto dohoda o zrážkach uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu (§ 1 hlavy 6 naznačuje, že môže plniť dvojakú úlohu), bez existencie hlavného záväzku (ktorý uhradza alebo zabezpečuje), nemôže byť platná. Z akcesorickej povahy tohto inštitútu možno totiž vyvodit', že jeho osud je spätý s hlavným záväzkom (porov. rozsudok Najvyššieho súdu SR 27.03.2008, sp. zn. 4Cdo/222/2005). S ohľadom na uvedené okresný súd vyslovil, že je neplatná aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá tvorí súčasť neplatnej úverovej zmluvy (V. výrok).

7. Okresný súd vyhodnotil zmluvu o hotovostnom úvere za neplatnú, preto plnenie z nej je plnením z neplatného právneho úkonu, čo znamená, že ide o bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré je povinný vydať ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí. Žalobkyňa preukázala,

že žalovanému poskytla vlastnými úhradami a tiež prostredníctvom zrážok zo mzdy celkovo 1.052,42 Eur. Uplatnila si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi istinou úveru a skutočne zaplatenou sumou ($1.052,42 - 630 = 422,42$), tento nárok jej patrí, a preto jej ho súd prvej inštancie priznal (VI. výrok).

8. V bode 43 úverovej zmluvy a § 1 úverových podmienok je dohodnutý tzv. poplatok za vedenie úverového účtu. Z úverovej zmluvy ani z úverových podmienok však okresný súd nezistil relevantné protiplnenie, ktoré by žalovaný za tento poplatok poskytoval žalobkyni. Nie je jasné, aké úkony žalovaného zahŕňa takéto „vedenie úverového účtu“. Podľa názoru okresného súdu sa za poplatkom za vedenie účtu skrýva nepoctivé zvýšenie odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky, ktoré sa neodzrkadľuje v úrokovej sadzbe vyjadrenej v úverovej zmluve. Keďže úverová zmluva neuvádza transparentným spôsobom okolnosti odôvodňujúce odmenu zodpovedajúcu tomuto poplatku (pozri napr. rozsudky Súdneho dvora EÚ, Van Hove, C-96/14, EU:C:2015:262, a Matei, C-143/13, EU:C:2015:127), takto formulované ustanovenie tak podľa názoru okresného súdu celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Ide teda o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Ani v prípade poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok nemožno z úverovej zmluvy ani úverových podmienok vyvodiť, na aké protiplnenie vznikne žalobkyni zaplatením tohto poplatku nárok. Ustanovenie § 11 hlavy 5 úverových podmienok síce na prvý pohľad umožňuje dlžníkovi dosiahnuť zmenu splácania úveru, avšak po podrobnejšom skúmaní treba nevyhnutne dospieť k záveru, že rozhodnutie o tom, či sa tak stane, je len v rukách veriteľa. Citované ustanovenie totiž podmieňuje zmenu splácania tým, že veriteľ nebude mať „pochybnosti o klientovej bonite, dôveryhodnosti a platobnej morálke“. Čo sa však myslí pojmami bonita, dôveryhodnosť a platobná morálka, už úverové podmienky nespresňujú. Vzhľadom na to, že tieto pojmy nemajú žiaden konkrétne zafinovaný obsah, umožňujú veriteľovi širokú mieru voľnej úvahy. V dôsledku toho si potom dlžník nikdy nebude môcť byť istý, že zmenu splácania veriteľ na jeho žiadosť napokon aj „akceptuje“. V takom prípade sa však stráca zmysel poplatku za možnosť zmeny výšky a počtu splátok, ktorý musí dlžník platiť paušálne a pravidelne mesačnými splátkami. Okresný súd posúdil aj ustanovenie § 11 hlavy 5 úverových podmienok a na ňom založený bod 50. úverovej zmluvy upravujúci tento poplatok za neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z. Rovnako aj v tomto prípade ide o ustanovenia, ktoré sú v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatné. V oboch prípadoch preto uviedol znenie týchto podmienok priamo vo výroku podľa § 298 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

9. Napokon okresný súd skúmal, či úverová zmluva spĺňa kritériá zakotvené zákonom o spotrebiteľských úveroch s poukazom na § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Zistil, že posudzovaná úverová zmluva neobsahuje prinajmenšom jednu zo zákonom požadovaných náležitostí, a to určenie konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Úverová zmluva síce deklaruje, že „lehota splatnosti“ úveru je „84 mesiacov po poskytnutí úveru“, avšak takéto vymedzenie nevyhovuje ustanoveniu § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch. Z údajov v úverovej zmluve („počet splátok 84“) a „lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru“ nie je jasné, kedy bol úver poskytnutý, a preto nie je ani zrejmé, kedy nastane konečná splatnosť úveru. Treba vychádzať z toho, že bežný spotrebiteľ nie je schopný posúdiť, ktorým okamihom bol úver poskytnutý, či dňom podpisu zmluvy, dňom vykonania prevodu peňažných prostriedkov alebo dňom ich pripísania na účet spotrebiteľa. Nie je ani vôbec zrejmý dôvod, pre ktorý sa neuvádza termín konečnej splatnosti v podobe konkrétneho dátumu. Možno sa len domnievať, že azda preto, lebo pri uzatváraní zmluvy nebol žalovaný alebo jeho obchodný zástupca schopný pohotovo tento dátum uviesť. To však práve posilňuje obavy z toho, že ani samotnej žalobkyni ako spotrebiteľovi v tom čase nebolo známe, o aký konkrétny dátum ide. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce absenciu uvedenej náležitosti, nesankcionuje neplatnosťou, ale postihuje ju fikciou, v zmysle ktorej treba v takom prípade poskytnutý spotrebiteľský úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Aj v posudzovanom prípade bolo nutné záväzky žalobkyne vyhodnotiť z tohto pohľadu a konštatovať, že úver, ktorý jej žalovaný poskytol na základe úverovej zmluvy, je bezúročný a bez poplatkov.

10. S námietkou žalobkyne, že dobrovoľné poistenie výdavkov bolo dohodnuté neplatne, pretože nemala vedomosť o tom, že poistenie uzatvorila sa okresný súd nestotožnil. Poistenie bolo v úverovej zmluve obsiahnuté v samostatne zvýraznenej časti s vlastným nadpisom v bode 49. Tento bod vymedzuje predmet poistenia, ako aj výšku poistného. Informácie o uzatváranom poistení sa nachádzali aj na formulári štandardných európskych informácií pre spotrebiteľa. Podľa názoru súdu nie je ani potrebné, aby boli poistné podmienky priamo obsiahnuté v úverovej zmluve. Podľa § 788 ods. 3 Občianskeho

zákonníka totiž postačuje, ak sú pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poisťiteľom zmluvu uzavrel, oznámené. Žalobkyňa pritom netvrdila, že by nemala podmienky poistenia k dispozícii. V podstate len tvrdila, že nevedela, čo podpisuje. Takéto tvrdenie však treba odmietnuť aj s poukazom na nález Ústavného súdu ČR z 11.11.2013, I. ÚS 3512/11, podľa ktorého je podstatné len to, že spotrebiteľ mal adekvátnu možnosť oboznámiť sa s obsahom obchodných podmienok. Platenie poisťného preto súd neposúdil ako bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Žalobkyňa platila poisťné 3,92 Eur ako súčasť mesačných splátok počas 59 mesiacov. Spolu tak z tohto titulu uhradila 231,28 Eur. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v tejto časti zamietnuť. Žalovaný nemal v konečnom dôsledku nárok na poplatok za vedenie účtu, poplatok za zmenu výšky a počtu splátok a ani na ďalšie poplatky a úroky, teda mal nárok len na zaplatenie istiny úveru 2.300,- Eur a poisťného 231,28 Eur. V danom prípade žalobkyňa preukázala, že žalovanému poskytla vlastnými úhradami a tiež prostredníctvom zrážok zo mzdy celkovo 3.399,04 Eur. Žalobkyňa si uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu medzi istinou pôžičky a skutočne zaplatenou sumou (3.399,04 Eur - 2.300,- Eur = 1.099,04 Eur). Z tejto sumy tak treba odpočítať sumu poisťného, pretože v tej časti nevzniklo bezdôvodné obohatenie. Žalobkyni tak patrí 867,76 Eur, a preto Okresný súd vo výroku VI uložil žalovanému povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie spolu s ďalšími nárokmi (bod 32 a 46).

11. V konaní bol základný predpoklad na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia preukázaný tým, že žalovaný ako predávajúci § 2 písm. b) zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa používaním neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách porušil svoju povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c) zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a povinnosť podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na formulárový charakter obchodných podmienok je pritom zrejmé, že v danom prípade to bol práve žalovaný, kto tieto ustanovenia pripravil a zakomponoval do spotrebiteľskej zmluvy. Žalovaný zároveň dojednaním úrokov v neprimeranej výške porušil svoju povinnosť nekonať v rozpore s dobrými mravmi podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. V prejednávanej veci sú splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni, pretože v konaní vyšlo najavo, že boli porušené jej práva, ktorým zodpovedajú povinnosti žalovaného. Okresný súd určil, že zmluva o hotovostnom úvere je neplatná ako celok z dôvodu úrokov dohodnutých vo výške odporujúcej dobrým mravom. Táto neplatnosť pritom postihuje aj dohodu o zrážkach zo mzdy, teda aj v tejto časti bola žalobkyňa úspešná. Nie je podstatné, že žalobe o určenie neplatnosti úverovej zmluvy okresný súd nevyhovel, pretože a) úver z tejto zmluvy posúdil ako bezúročný a bez poplatkov a žalobkyni priznal nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, b) viaceré ustanovenia tejto zmluvy uviedol ako neprijateľné podmienky priamo vo výroku a c) vyhovel žalobe žalobkyne o určenie neplatnosti dohody o zrážkach tvoriacej súčasť tejto zmluvy. Pretože hlavným cieľom žalobkyne bolo zabrániť ďalším zrážkam zo mzdy a dosiahnuť vrátenie bezdôvodného obohatenia súvisiaceho s poskytnutými úvermi z dôvodu ich preplatenia, žalobkyňa svoje práva uplatnila s úspechom v rozsahu, ktorý na účely § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. plne postačuje. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nevymedzuje žiadne kritériá v tejto súvislosti. Podľa názoru okresného súdu treba vychádzať z toho, že toto právo má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu prevenčnú. V prvom rade má zadosťučinenie vynahraďiť spotrebiteľovi to, že musel trpieť uplatňovanie nárokov bez opory v zákone zo strany žalovaného a že bol donútený iniciovať spor so subjektom, ktorý má bezpochyby silnejšie ekonomické postavenie a je právne neporovnateľne zdatnejší. Po druhé je dôležité, že úspech spotrebiteľa vo veci v podobe určenia neplatnosti neprijateľných podmienok vo výroku alebo dokonca určenia neplatnosti celej spotrebiteľskej zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi prospieva aj iným spotrebiteľom v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ upustí od protiprávneho konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi, aj voči ďalším spotrebiteľom, prípadne takéto konanie obmedzí. Žalobkyňa musela žalovanému zaplatiť sumy, na ktoré tento nemal nárok. V prípade žalobkyne nešlo len o hrozbu v budúcnosti, ale o skutočný stav, pretože žalovaný pravidelne prijímal od žalobkyne peňažné prostriedky nad rámec toho, na čo mal právny nárok. Ďalej je podstatné, že necelú polovicu z týchto súm zaplatila žalobkyňa formou zrážok zo mzdy, ktoré sa jej vykonávali vo výške dvojnásobku pôvodne dohodnutých splátok a že zrážky zo mzdy v takejto výške musela trpieť takmer dva roky. Dôležitou okolnosťou podľa súdu je aj to, že žalovaný napriek vedomosti o predbežnom názore súdu o neoprávnenosti ním uplatňovaných nárokov, ktorý bol vyjadrený v neodkladnom opatrení, sa nezdráhal kontaktovať žalobkyňu a upozorniť ju, že na svojich nárokoch trvá a že ich bude vymáhať napriek tomu, že zmluvy majú vady. Žalobkyňou požadované finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur považoval okresný súd za primerané (VI. výrok).

12. Žalobkyňa bola úspešná v časti o určenie neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy a určenia neplatnosti zmluvy o hotovostnom úvere (III. a V. výrok) a primeraného finančného zadosťučinenia (VI. výrok). Prevažný úspech mala v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia (VI. výrok), ale nebola úspešná v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy (IV. výrok). Je oslobodená od súdnych poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. u/ zákona č. 71/992 Zb. o súdnych poplatkoch) a nebola právne zastúpená, z čoho vyplýva, že jej v konaní žiadne trovy nevznikli. Rovnako to platí aj pre žalovaného, ktorému zo spisu nevyplývajú žiadne trovy. Žalovaný sa síce nechal deň pred vyhlásením rozsudku právne zastúpiť, jeho právny zástupca však nevykonával žiadny úkon, za ktorý by bolo možné priznať trovy právneho zastúpenia. Keďže stranám žiadne trovy nevznikli, súd s cieľom zachovať zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (čl. 17 základných princípov CSP) im nárok na náhradu trov nepriznal (§ 255 ods. 1 CSP per analogiam v zmysle článku 4 základných princípov CSP).

13. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný výlučne I., II., III., V., VI., VIII. výroku a navrhol odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť a priznal žalovanému náhradu trov konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že vyhlásenie predmetných ustanovení obsiahnutých v zmluve a úverových podmienkach za neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj určenie dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej v rámci zmluvy č. 4311089530 a zmluvy č. 4203123674 za neplatnú, je možné len v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, na ktoré je ale oprávnená len právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu v zmysle § 302 Civilného sporového poriadku. Žalobu podľa § 301 môže proti dodávateľovi podať iba právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu (poukázal na rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 5Csp/61/2017). To, že súd môže v zmysle § 298 Civilného sporového poriadku nad rámec žaloby vysloviť neprijateľnosť nejakej zmluvnej podmienky automaticky neznamena, že určenia takejto právnej skutočnosti sa môže spotrebiteľ dôvodne žalobou domáhať aj za predpokladu, že nie je splnený predpoklad vyžadovaný v ust. § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku, t.j., že možnosť podania takejto žaloby výslovne nevyplýva z osobitného predpisu. Dohoda o zrážkach zo mzdy je bežným mechanizmom na zabezpečovanie záväzkov, typicky využívaným najmä v bankovom sektore pri zabezpečovaní peňažných záväzkov z úverov a pôžičiek. Zákon vyžaduje na platnosť dohody o zrážkach zo mzdy len dve podmienky a to písomnú formu a skutočnosť, že zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 14Csp/146/2017. Okresný súd v bode 28. ďalej konštatoval, že úverová zmluva č. 4311089530 uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným dňa 18.11.2013 je neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, a to kvôli rozporu s dobrými mravmi. Pri určovaní prípustnosti výšky úrokovej sadzby súd vychádzal zo štatistického prehľadu priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk zverejnených na stránke Národnej banky Slovenska, avšak tento postup je nesprávny. V predmetnom štatistickom prehľade sú zverejnené priemerné úrokové miery, za ktorých banky poskytujú úvery, pritom vôbec nebola do úvahy braná skutočnosť, že žalovaný ako veriteľ je nebankovým subjektom a tým pádom výška úrokovej miery sa môže odlišovať od tej, za ktorú poskytujú úvery jednotlivé banky. Je to z dôvodu, že nebankové subjekty poskytujú úvery s vyšším rizikom ako banky, pričom cena rizika sa prejavuje práve vo výške odplaty za poskytnutý úver. Tento postup považujeme za neprimeraný a nedôvodný. Zákon v čase uzatvorenia úverovej zmluvy neustanovoval najvyššiu možnú prípustnú výšku úrokovej sadzby, za ktorú je žalovaný ako nebankový subjekt poskytujúci úvery ich oprávnený poskytovať, a to tak aby nedošlo k rozporu s dobrými mravmi. Okrem toho, v čase poskytnutia predmetného úveru nebola výška priemernej úrokovej miery 8,52 % ako sa uvádza v rozsudku, nakoľko úver bol poskytnutý na 60 mesiacov. V súvislosti s vydaním sumy 1.790,18 Eur pozostávajúcej z vydania bezdôvodného obohatenia a primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500,- Eur, žalovaný je toho názoru, že uvedená povinnosť, ktorá mu bola uložená, je čo do dôvodu, ako aj výšky neopodstatnená. Nie je dôvod, aby bola úverová zmluva č. 4311089530 vyhlásená z vyššie uvedených dôvodov za neplatnú a tým vydaná čiastka presahujúca istinu. Dojednanie poplatku za vedenie účtu v zmysle úverovej zmluvy č. 4311089530 bolo v súlade so zákonom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy. V samotnej zmluve je jasne uvedený, konkrétne v bode 43., že poplatok za vedenie účtu je vo výške 1,99 Eur. a je zahrnutý v splátke. Keď došlo k legislatívnym zmenám, namiesto poplatku za vedenie účtu mu bola ponúknutá služba spočívajúca v odložení splátok, čo žalobca viackrát aj využil, o čom svedčil aj predložený splátkový kalendár žalobcu, ktorý tvoril prílohu žaloby. Pokiaľ ide o dátum konečnej splatnosti úverovej zmluvy č. 4203123674, ktorý podľa okresného súdu absentuje a preto je úver bezúročný a bez poplatkov, tak ten

je uvedený priamo v zmluve nasledovne: „Lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru, a to do 15. dňa v poslednom mesiaci.“ Aj keď Zmluva neuvádza presný číselný dátum ukončenia zmluvy, veriteľ použil objektívne zistiteľné kritéria, podľa ktorých spotrebiteľ musí vedieť, aká je doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a kedy je konečná splatnosť poskytnutého úveru. Máme za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje náležitosti podľa ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch aj vtedy, pokiaľ veriteľ použije objektívne zistiteľné kritériá, z ktorých je nepochybne možné určiť dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru, tak ako je tomu v danom prípade. V zmysle bodu 71 Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15: „Keďže neuvedenie týchto náležitostí v zmluve o úvere môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku, sankcia spočívajúca v zániku nároku veriteľa na úroky a poplatky stanovená vo vnútroštátnej právnej úprave sa musí považovať za primeranú v zmysle článku 23 smernice 2008/48 a judikatúry pripomenutej v bode 63 tohto rozsudku.“ V zmysle bodu 72 Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15: „Za primerané by sa však nemalo považovať, ak v súlade s touto vnútroštátnou právnou úpravou uplatnenie takejto sankcie vyvoláva voči veriteľovi závažné následky v prípade neuvedenia niektorých náležitostí spomedzi náležitostí upravených v článku 10 ods. 2 smernice 2008/48, ktoré svojou povahou nemôžu mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah svojho záväzku,“ V zmysle bodu 73 Rozsudku Súdneho dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15: „...je potrebné odpovedať na siedmu otázku tak, že článok 23 smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil, že v prípade, ak zmluva o úvere neobsahuje všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice, táto zmluva sa bude považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov, pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybniť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.“ Poukázal na rozsudok Okresného súdu Poprad sp. zn. 17Csp/158/2017, rozsudok Okresný súd Lučenec, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 10Csp/90/2017. Nesúhlasí s priznaním primeraného finančného zadostučinenia, keď určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok je možné len v rámci konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. V prípade kladného vysporiadania sa súdu s predmetným argumentom, odpadol dôvod na jeho priznanie Poukázal na rozsudok OS Prešov sp. zn. 29C/105/2016. V čase podania žaloby absentoval naliehavý právny záujem na vyhlásení predmetných ustanovení za neprijateľné zmluvné podmienky ako aj na vyhlásení zmlúv za neplatnú či bezúročnú a bez poplatkov.

14. Žalobkyňa odvolanie nepodala, k odvolaniu žalovaného sa vyjadrila a uviedla, že napadnutý rozsudok navrhuje potvrdiť ako vecne správny. Nesúhlasí s tým, že vyhlásenie ustanovení obsiahnutých v zmluve a úverových podmienkach za neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj určenie dohody a zrážkach zo mzdy uzavretej v rámci zmluvy č. 4311089530 a zmluvy č. 4203123674 za neplatnú, je možné len v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach (poukázala na uznesenie NS SR sp. zn. 6 Ndc 20/2016). Úverové podmienky nepodpísala, nemala ani možnosť ich upraviť individuálnou dohodou v zmluve uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo/245/2010). Dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná aj z dôvodu neurčitosti. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 5Co/554/2013, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/5/2013). Úverové zmluvy nespĺňajú kritériá zakotvené zákonom o spotrebiteľských úveroch, prinajmenšom lehotu splatnosti podľa § 9 ods. 2 písm. 1), dátum konečnej splatnosti, deň, mesiac, rok. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/323/2014, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5Co/223/2015, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/692/2015, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 9Co/401/2012. Rozsudok Súdneho dvora C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia a Klára Bíróová nemá na predmetné zmluvy priamy ani nepriamy účinok. Uvedené závery potvrdila aj súdna prax všeobecných súdov SR po prijatí predmetného Rozsudku C-42/15 (rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21 Co/104/2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 27 Co/136/2017, Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/345/2016, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/158/2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7Co/53/2017, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/815/20 15, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/10/2017. Slovenský zákonodarca pristúpil dňa 12.10.2017 k novelizácii (okrem iného) predmetného ustanovenia zákona o členení splátok na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, keď prijal zákon č. 279/2017 Z. z., ktorá nadobudne účinnosť dňa 1.5.2018. ak od 01.05.2018 zákonodarca zmenil zákon tak, že nevyžaduje členenie splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky iných poplatkov, tak do 30.04.2018 takéto členenie požaduje. Uvedené sa v plnom rozsahu vzťahuje aj na otázku doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru - náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona. Zmluva o spotrebiteľskom úvere

musí, pod sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, do 30.04.2018 obsahovať uvedenie aj doby jej trvania, aj termínu konečnej splatnosti. Nesúhlasí s tvrdením, že v čase podania žaloby absentoval naliehavý právny záujem, v čase podania žaloby mala naliehavý právny záujem na určení neprijateľných zmluvných podmienok, na určení neplatnosti zmluvy ako aj na určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, z dôvodu potreby odstránenia právnej neistoty v právnom vzťahu so žalovaným. Potrebovala mať vyriešenú otázku, aký je skutočný dlh nad rámec poskytnutia finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti zmluvy týkajúcej sa odplaty. Nesúhlasí s tým, že neboli splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, jednoznačne boli porušené jej práva zo strany žalovaného. Zmluvy obsahujú neprijateľné podmienky, žalovaný konal v rozpore s dobrými mravmi.

15. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase ich podaní prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie ma zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného v napadnutom rozsahu nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne v napadnutom rozsahu vecne správne v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie vo výrokoch I., II., III., V., VI., VIII. v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak I. výrokom určil, že nasledujúce ustanovenia zmluvy č. 4203123674, podpísanej medzi žalobkyňou a žalovaným 29.03.2012, sú neprijateľnými podmienkami v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: bod 43 v znení: „Poplatok za vedenie účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 €“ a bod 50. v znení: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 €“, II. výrokom určil, že nasledujúce ustanovenia Hlavy 5. „Podmienky splácania úveru“ listiny s názvom „ÚVEROVÉ ZMLUVNÉ PODMIENKY SPOLOČNOSTI HOME CREDIT SLOVAKIA, A.S. - HOTOVOSTNÝ ÚVER“, kód úverových podmienok: ISH211, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy č. 4203123674, podpísanej medzi žalobkyňou a žalovaným 29.03.2012, sú neprijateľnými podmienkami v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: § 11 v znení: „Pokiaľ sa tak klient so Spoločnosťou v ÚZ dohodne, je oprávnený po riadnej úhrade prvých 4 splátok podľa ÚZ požiadať o zmenu výšky a počtu splátok úveru, a to aj telefonicky. K akceptácii návrhu klienta dôjde, ak klient riadne a včas plní svoje záväzky voči Spoločnosti, Spoločnosť nemá pochybnosti o klientovej bonite, dôveryhodnosti a platobnej morálke (napr. v dôsledku informácií získaných z databáze SOLUS alebo NRKI, zo správy pohľadávok, prípadne od tretích osôb), aktuálne nedošlo k zmene dátumu splatnosti splátky/splátok, dohodnutých v ÚZ. Výšku a počet splátok je možné zmeniť najviac trikrát po dobu trvania ÚZ a najskôr po posledných 12tich mesiacoch od predchádzajúcej zmeny a celkový počet splátok, v ktorých má byť úver splatený, nebude vyšší než 99. K akceptácii návrhu klienta môže dôjsť na základe uváženia Spoločnosti i v prípade, že nie sú splnené vyššie uvedené podmienky. Prijatie návrhu potvrdí Spoločnosť klientovi zaslaním nového splátkového kalendára. Klient berie na vedomie, že súčasne so zmenou splátky sa mení výška RPMN. Za možnosť dohodnutia novej výšky a počtu splátok úveru je klient povinný hradiť pravidelný mesačný poplatok, výška ktorého je uvedená na ÚZ. Klient súhlasí s tým, že poplatok je zahrnutý do splátok úveru. Zmluvné strany sa dohodli, že klient je oprávnený kedykoľvek požiadať o zrušenie možnosti zmeny výšky splátky, a to aj telefonicky. V prípade, že klient nebude plniť riadne a včas svoje záväzky voči Spoločnosti, je Spoločnosť oprávnená od dohody o možnosti zmeny výšky a počtu splátok odstúpiť.“ § 1 v znení: „Klient je povinný hradiť Spoločnosti

pravidelný mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške uvedenej v ÚZ.", III. výrokom určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v zmluve č. 4203123674 zo dňa 29.03.2012, je neplatná, IV. výrokom žalobu v časti o určenie, že zmluva č. 4203123674 zo dňa 29.03.2012 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná, zamietol, V. výrokom určil, že zmluva č. 4311089530 zo dňa 18.11.2013 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným vrátane v nej obsiahnutej dohody o zrážkach zo mzdy je neplatná, VI. výrokom uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 1.790,18 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, VII. výrokom žalobu v časti o zaplatenie 231,38 Eur zamietol, VIII. výrokom stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania a to s poukazom na odvolacie argumenty, že v čase podania žaloby absentoval naliehavý právny záujem na vyhlásení ustanoví za neprijateľné zmluvné podmienky, na vyhlásení zmlúv za neplatnú, či bezúročnú a bez poplatkov, že vyhlásenie neprijateľných ustanovení obsiahnutých v zmluve a úverových podmienkach za neprijateľné podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj určenie dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej v rámci zmluvy č. 4311089530 a zmluvy č. 4203123674 za neplatnú je možné len v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, že dohoda o zrážkach zo mzdy vyhlásená za neplatnú spĺňa zákonné predpoklady, že postup okresného súdu pri určení, že úverová zmluva č. 4311089530 zo dňa 18.11.2013 je neplatná nebol správny, že dojednanie poplatku za vedenie účtu pri úverovej zmluve č. 4203123674 bolo v súlade so zákonom, že dátum konečnej splatnosti úverovej zmluvy č. 4203123674 je uvedený priamo v zmluve, že povinnosť zaplatiť sumu 1.790,18 Eur titulom bezdôvodného obohatenia a sumy 500,- Eur ako finančného zadosťučinenia bola uložená nedôvodne, že nesúhlasí s priznaním finančného zadosťučinenia, keďže určenie neprijateľných podmienok ako aj určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy je možné len v rámci konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach.

18. Strany nenapadli odvolaním IV. výrok (zamietnutie žaloby v časti určenia, že zmluva č. 4203123674 zo dňa 29.3.2012 je neplatná), ani VII. výrok (zamietnutie sumy 231,28 Eur) rozsudku súdu prvej inštancie, preto tieto výroky nadobudli právoplatnosť.

19. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh žalobkyne je čiastočne dôvodný, i keď v súvislosti s určením bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy č. 4203136745 zo dňa 29.3.2012 z iného dôvodu a na základe odlišného právneho posúdenia, keď podľa odvolacieho súdu je na daný prípad potrebné aplikovať ust. § 9 ods. 2 písm. j), 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení k 29.3.2012. Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie tieto zákonné ustanovenia na danú vec v tejto súvislosti neaplikoval, pričom to bolo pre posúdenie veci potrebné, odvolací súd v zmysle § 382 CSP vyzval strany, aby sa vyjadrili k novej aplikácii tohto ustanovenia.

20. Na výzvu odvolacieho súdu v zmysle § 382 CSP sa žalobkyňa vyjadrila tak, že napadnutý rozsudok navrhuje ako vecne správny potvrdiť. Je zrejme, že úverová zmluva č. 42031236745000 zo dňa 29.03.2012 neobsahuje presne vyjadrenú výšku RPMN, údaj o RPMN je vyjadrená v zmluve rozsahom „od 22,1 % do 22,9 %“ (bod 40 Zmluvy). Takto vyjadrené RPMN nespĺňa ustanovenie § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (29.03.2012). Dodávateľ musí spotrebiteľa zreteľne informovať o výške RPMN a o celkových nákladoch spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom. Hodnoty týchto údajov musia byť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy. Taktiež nie je zrejme, na základe akých údajov dospel žalovaný k údaju o celkovej čiastke splatnej spotrebiteľom: 4.344,48 Eur (bod 36 zmluvy), vynásobením mesačnej splátky s počtom splátok vychádza iný údaj (55,64 x 84 = 4 673,76). Pokiaľ zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje niektorú z obligatórnych náležitostí ustanovených v § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, vo vzťahu k takejto náležitosti nie je ani zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (29.03.2012) považuje za bezúročný a bez poplatkov. Poukázala na rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn.: 17Co/106/2015 zo dňa 31.3.2016, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 16Co/782/2015, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/245/2018, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica, sp. zn.: 16Co/178/2015, rozsudok Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 15C/244/2015, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/249/2018, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 11C/373/2015, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/249/2018, , rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/403/2015.

21. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení k 29.3.2012 (ďalej len zákon o spotrebiteľských úveroch), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka 18) musí obsahovať tieto náležitosti: celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

22. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

23. Žalovaný ako veriteľ a žalobkyňa ako dlžník uzavreli dňa 29.3.2012 úverovú zmluvu, ktorou žalovaný poskytol žalobkyni bezúčelový úver vo výške 2.300,- Eur s dohodnutou ročnou úrokovou sadzbou 18,40 %, RPMN od 22,1 % do 22,9 %, s celkovou čiastkou na zaplatenie splatnou spotrebiteľom 4.344,48 Eur, priemernou hodnotou RPMN 18,77 %, počtom mesačných splátok 84, výškou splátky 55,64 Eur, splatnosťou splátok v 15. deň v kalendárnom mesiaci, poplatkom za vedenie účtu 1,99 Eur (zahrnutý v splátke), poplatkom za možnosť zmeny výšky a počtu splátok 0,30 Eur (zahrnutý v splátke), poistením PREMIUM 3,92 Eur mesačne. Žalobkyňa zaplatila žalobcovi z poskytnutého úveru sumu 3.399,04 Eur (vlastnými prostriedkami a zrážkami zo mzdy).

24. Odvolací súd tak ako aj súd prvej inštancie podrobil úverovú zmluvu zo dňa 29.3.2012 kontrole, či obsahuje všetky obligatórne náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a zistil, že predmetná úverová zmluva obsahu údaj o výške RPMN v rozpätí od 22,1% do 22,9 %. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí určito, jasne a zrozumiteľne obsahovať tie podstatné náležitosti, ktoré majú nepochybne vplyv na schopnosť spotrebiteľa posúdiť, či je pre neho akceptovateľné získať úver za daných podmienok. K údaju o RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov) odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Nesprávne alebo neurčito uvedená výška RPMN spôsobuje to, že spotrebiteľ nevie bez pochybností posúdiť už pri uzatváraní zmluvy, aká je výška jeho skutočného dlhu a taktiež nemá možnosť porovnania výhodnosti úveru oproti úverom poskytovaným inými subjektmi na trhu. neobsahuje konkrétne uvedenie RPMN. Údaj o RPMN musí byť v zmluve o spotrebiteľskom úvere vyjadrený jediným údajom, čo zodpovedá aj ustanoveniu § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch a teda uvedením len rozsahu RPMN nie je splnená zákonná podmienka stanovená v ustanovení § 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu odvolací súd považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch (tak ako aj súd prvej inštancie, avšak z iného dôvodu) a žalobkyni vznikla povinnosť zaplatiť istinu poskytnutého úveru.

25. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie v zmysle odseku 40 napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie (na ktorý odvolací súd odkazuje), v zmysle ktorého žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 867,76 Eur ako bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka), keďže zaplatila viac ako mala, pričom nebolo sporné, že je bol poskytnutý úver vo výške 2.300,- Eur a zaplatila celkom sumu 3.399,04 Eur. Okresný súd správne vyčíslil výšku bezdôvodného obohatenia ako rozdiel súm 3.399,04 Eur a sumy 2.300,- Eur (1.099,04 Eur), pričom zohľadnil, že žalovaný mal nárok aj na poistné vo výške 231,28 Eur (v tejto časti považoval nárok žalobkyne za nedôvodný, preto žalobu v tejto časti zamietol - VII. výrok napadnutého rozsudku, ktorý nebol napadnutý odvolaním), ktorú odpočítal od sumy 1.099,04 Eur.

26. Podľa § 217 ods. 1 CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

27. Podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

28. Podľa § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

29. Žalovaný namietal, že v čase podania žaloby absentoval naliehavý právny záujem na vyhlásení ustanovení za neprijateľné zmluvné podmienky ako aj na vyhlásení zmlúv za neplatnú či bezúročnú a bez poplatkov.

30. Odvolací súd poukazuje na to, že v novom ustanovení § 137 CSP zákonodarca zakotvil úplne novú koncepciu, kde sa rozlišuje klasická určovací žaloba podľa písm. c) a žaloba o určení inej právnej skutočnosti podľa písm. d). Odvolací súd poukazuje na zrejmy úmysel zákonodarcu vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Sledovaným účelom takejto právnej úpravy nesporne bolo zamedziť žalobám, pri ktorých konečný výsledok nie je spôsobilý odstrániť spornosť či problém v určitom vzťahu, kedy ide len o akési akademické spory, prípadne nič neriešiaci tzv. „spor pre spor“. V zmysle ustanovenia § 137 písm. c) CSP teda možno podať žalobu o určení, či tu právo je alebo nie je, len ako to vyplýva z osobitného právneho predpisu. V tomto kontexte odvolací súd poznamenáva, že rozhodovacia prax súdov nebola jednotná v otázke nutnosti či potreby skúmania naliehavosti právneho záujmu na určení neplatnosti, či bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských zmlúv zo strany spotrebiteľov. Súd túto otázku do 1.1.2018 posudzovali rôzne a spravidla v závislosti od konkrétnych okolností veci a je taktiež možné prisvedčiť argumentácii, že v čase rozhodovania súdu prvej inštancie žiadne ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa, ani inej osobitnej normy na ochranu spotrebiteľov, výslovne neupravovalo možnosť spotrebiteľa podať žalobu o určení neplatnosti a bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľskej zmluvy. Toto konštatovanie však už v čase rozhodovania odvolacieho súdu neplatí, nakoľko v zmysle aktuálne platnej právnej úpravy, na ktorú správne poukázal aj súd prvej inštancie, konkrétne ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, je zákonom výslovne upravená možnosť spotrebiteľa pred súdom domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Predmetné ustanovenie bolo do zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch vnesené novelou zák. č. 279/2017 Z.z. a pokiaľ prechodné ustanovenia k tomuto zákonu výslovne neriešia aplikabilitu tohto zákonného ustanovenia na žaloby spotrebiteľa o určení neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere a určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti podané do 1.1.2018, pokiaľ v čase rozhodovania odvolacieho súdu už je toto zákonné znenie platné a účinné, bol odvolací súd povinný na neho prihliadnuť pri svojej rozhodovacej činnosti. Pokiaľ teda ustanovenie § 137 písm. c) CSP vymieňuje, že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, avšak výslovne ustanovuje, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu a taktiež podľa ustanovenie § 137 písm. d) CSP možno podať žalobu o určení právnej skutočnosti ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, potom odvolací súd, rozhodujúci podľa právnej úpravy platnej v čase svojho rozhodovania, konštatuje, s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v spojení s ustanovením § 137 písm. c) vety za bodkočiarkou a písm. d) CSP, že takáto žaloba je prípustná a v prípade takejto žaloby v intenciách ustanovenia § 11 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z. z. naliehavý právny záujem spotrebiteľa nie je zo strany súdu ani len potrebné skúmať. S ohľadom na uvedené námietku žalovaného, že v čase podania žaloby absentoval naliehavý právny záujem na vyhlásení zmlúv za neplatnú či bezúročnú a bez poplatkov, nepovažoval za dôvodnú v tom, aby odôvodnila záver, že ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie mala žalobkyňa naliehavý právny záujem na požadovaných určeníach. Pokiaľ ide o identickú námietku vo vzťahu k vyhláseniu neprijateľných podmienok, túto považuje odvolací súd taktiež za nedôvodnú, keďže žalobný petit žalobkyne neobsahuje žiaden výrok, ktorým sa by žalobkyňa domáhala rozhodnutia o vyhlásení neprijateľnej zmluvnej podmienky. Súd prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a II. ex offa v súlade s § 298 CSP vyhlásil neprijateľné zmluvné podmienky bez potreby preukazovania existencie naliehavého právneho záujmu podľa § 137 CSP.

31. Podľa § 301 CSP, konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je konanie, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky nezávisle od okolností konkrétneho prípadu.

32. Podľa § 298 ods. 1 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

33. Podľa § 298 ods. 2 CSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

34. Ustanovenie § 298 CSP obsahuje právnu úpravu doteraz upravenú v ustanovení § 153 ods. 3 a 4 OSP. Táto úprava zostala v novej právnej úprave zachovaná aj napriek zavedeniu tzv. abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach (pozri § 301 a nasl. CSP), t.j. súd môže aj v individuálnom spotrebiteľskom spore s účinkami inter partes vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v inom zmluvnom dokumente súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou. Takýmto tzv. iným zmluvným dokumentom súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou sú všeobecné obchodné podmienky, všeobecné zmluvné podmienky a pod.

35. Konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je novým typom konania. Jeho zavedenie je odôvodnené implementáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov. Obsahom konania je súdny prieskum neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky, a to nezávisle od okolností konkrétneho prípadu. Na podanie žaloby nie je aktívne vecne legitimovaný spotrebiteľ, ale iba subjekty uvedené v § 302 CSP. Samotný spotrebiteľ v konaní nevystupuje, avšak rozhodnutie súdu má účinky erga omnes (§ 306 CSP). Ustanovenie § 298 CSP obsahuje právnu úpravu doteraz upravenú v ustanovení § 153 ods. 3 a 4 OSP. Táto úprava zostala v novej právnej úprave zachovaná aj napriek zavedeniu tzv. abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach (pozri § 301 a nasl. CSP), t.j. súd môže aj v individuálnom spotrebiteľskom spore s účinkami inter partes vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v inom zmluvnom dokumente súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou. Takýmto tzv. iným zmluvným dokumentom súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou sú všeobecné obchodné podmienky, všeobecné zmluvné podmienky a pod. Zavedenie osobitného konania podľa § 301 CSP neznamená, že spotrebiteľ sa nemôže domáhať neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve (§ 298 CSP). Právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované obdobne uznesenie NS SR sp. zn. 6Ndc/6/2012). S ohľadom na uvedené sa odvolací súd nestotožnil s námietkou žalovaného, že vyhlásenie ustanovení obsiahnutých v zmluve a úverových podmienkach za neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj určenie dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej v rámci zmluvy č. 4311089530 a zmluvy č. 4203123674 za neplatnú je možné len v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských zmluvách.

36. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval plne v súlade s § 298 CSP, keď v napadnutých výrokoch I. a II. vyhlásil zmluvné ustanovenia za neprijateľné vo vzťahu k úverovej zmluve zo dňa 29.3.2012. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že dojednanie poplatku za vedenie účtu vo výške 1,99 Eur bolo v súlade so zákonom v čase uzavretia uvedenej úverovej zmluvy odvolací súd uvádza, že záver súdu prvej inštancie, že jedná o neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a ktorá je z tohto dôvodu v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná, je správny. Odvolací súd má za to, že pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované a vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa. To platí aj pri poplatku za vedenie úverového účtu, keď vedenie (správa) úverového účtu nepredstavuje samostatnú odplacnú službu dodávateľa klientovi, práve naopak slúži výhradne záujmom dodávateľa. Pri splácaní úveru veriteľovi slúži úverový účet v prvom rade účtovným, resp. zúčtovacím účelom veriteľa, ktorý prostredníctvom svojho vnútorného vedenia účtov vo vlastnom záujme sleduje stav plnenia úverového vzťahu dlžníkom.

Naproti tomu spotrebiteľ, ktorý si pravidelne plní svoju povinnosť splácať úver - dlh, nie je na vedenie osobitného účtu veriteľom, s cieľom mať o splácaní úveru prehľad, odkázaný /vid' napr. rozhodnutie Vrchného Krajinského súdu Karlsruhe z 3. mája 2011 - 17U 192/10/. Vzhľadom na uvedené potom súd prvej inštancie určil v súlade s § 298 ods. 1 CSP v I. a II. výroku ustanovenie predmetnej zmluvy v bode 43 ako aj v § 1 Úverových zmluvných podmienok za neprijateľné podmienky.

37. Žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne relevantné argumenty vo vzťahu k určenie neprijateľnej podmienky uvedenej v bode 50 úverovej zmluvy zo dňa 29.3.2012 (I. výrok) a ani k určenie neprijateľnej podmienky k § 11 Úverových zmluvných podmienok (II. výrok), odvolací súd preto záver súdu prvej inštancie považoval za správny.

38. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

39. Podľa § 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka, písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.

40. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

41. Žalovaný namietal záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v zmluve č. 4203123674 zo dňa 29.3.2012 (III. výrok) a poukázal na to, že zákon okrem písomnej formy a skutočnosti, že zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia, neobsahuje žiadne ďalšie podmienky, ponecháva voľnosť účastníkom zmluvy voľnosť pokiaľ ide o obsahovú stránku dohody ako aj jej formu, pričom poukázal na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 14Csp/146/2017. Odvolací súd nepopiera argumentáciu žalovaného pokiaľ ide o zákonom vyžadované náležitosti podľa § 551 Občianskeho zákonníka ako aj možnú formu uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Avšak pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie, ktorý sa následne premietol v napadnutom III. výroku s týmto sa odvolací súd stotožnil, pričom súd prvej inštancie správne uzavrel, že predmetná dohoda o zrážkach mzdy je neplatná pre absenciu písomnej formy, keď dohoda o konkrétnej výške zrážky zo mzdy nebola uzatvorená písomne, keďže táto bola predmetom úverových podmienok, ktoré však neboli účastníkmi dohody o zrážkach zo mzdy podpísané, pričom § 551 Občianskeho zákonníka vyžaduje písomnú formu. Aj odvolací súd má za to, že postup, ktorý žalovaný zvolil pokiaľ ide o formu dohody o zrážkach zo mzdy, ktorý opísal súd prvej inštancie v odseku 26 napadnutého rozsudku nebol poctivý a mal viesť k tomu, aby podstatná časť dohody o zrážkach zo mzdy unikla pozornosti žalobkyne ako spotrebiteľky. Súd prvej inštancie svoj záver o neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy uvedený v odseku 25 odôvodnenia napadnutého rozsudku ešte doplnil o konštatovanie o neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v súvislosti so skutočnosťami, ktoré konkretizoval v odseku 26 napadnutého rozsudku, ktorými sa aj odvolací súd stotožňuje. Je nutné uviesť, že pre správny záver súdu prvej inštancie ohľadom neplatnosti predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy je plne postačujúce odôvodnenie uvedené v odseku 25 napadnutého rozsudku. Odvolací súd uvádza, že ani poukaz žalovaného na rozsudok Okresného súdu Prievidza sp. zn. 14Csp/146/2017 neobstojí, keďže tento nespadá pod pojem ustálenej rozhodovacej praxe, ktorú definoval Najvyšší súd SR napr. v rozhodnutí sp. zn. 3CDo/6/2017 „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivito v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali" a doplnil v rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/129/2017 „S prihliadnutím na čl. 3 C. s. p. do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie".

42. Aj keď ustanovenie o civilno-právnej úžere (§ 39a Občianskeho zákonníka) je v našom právnom poriadku účinné až od 1.6.2014, podľa doterajšej právnej úpravy takáto úžera odporuje dobrým mravom podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100

% oproti priemeru bánk a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu. Odvolací súd z vlastnej činnosti, ale aj z rozhodnutí iných súdov (porov. stránka MS SR v časti Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách) má poznatky, že úverovanie nebankoviek je pridrahé a pre sociálne slabšie obyvateľstvo to spôsobuje nezanedbateľné ťažké životné situácie. Súvisí to s výrazným nárastom dlhu o sankcie, ktoré predstavujú per anum desiatky percent. Na kategóriu dobrých mravov je potrebné osobitne prihliadať pri spotrebiteľských zmluvách. Pojem „dobré mravy“ Občiansky zákonník nedefinuje. Je tomu tak preto, lebo dobré mravy podliehajú spoločenskému vývoju, ale taktiež preto, že vo všetkých jednotlivostiach by bolo ťažké ich vystihnúť. Vo všeobecnosti však možno hovoriť o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel spoločnosti všeobecne uznávaných. Činnosť namierenú proti uvedeným pravidlám možno označiť za činnosť proti dobrým mravom.

43. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadu sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

44. Uvedené ustanovenie nemožno vykladať tak, aby do odplaty obvykle požadovanej na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, sa zahrňovali i údaje o tých subjektoch finančného trhu, ktoré poskytujú neprimerané, až úžernícke úroky. Pripustenie takejto možnosti nebolo vôľou zákonodarcu, a preto pre účely zistenia výšky obvyklej odplaty sa musí vychádzať z údajov finančných inštitúcií poskytujúcich spotrebiteľské úvery za primerané odplaty, riadiac sa zásadou dobrých mravov, upravenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

45. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné finančné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ v takejto situácii poskytoval dlžníkovi neprimerané, až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

46. V danej veci bola úverovej zmluve č. 4311089530 zo dňa 18.11.2013 dohodnutá úroková sadzba úveru (31,89 %) viacnásobne prevyšujúca priemerné úrokové miery z úverov bánk v mesiaci 11/2013 pri spotrebiteľských úveroch s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov, ktorá bola 12,93 % (G.), hoci žalovaný poukázal na to, že súd prvej inštancie uviedol nesprávnu výšku 8,52 %, sám nedoložil žiadny dôkaz preukazujúci inú výšku. Odvolací súd má za to, že okresný súd uviedol výšku 8,52 % z dôvodu písárskej chyby, ktorá nemá za následok nesprávny záver okresného súdu uvedené v odseku 28 napadnutého rozsudku. Dohodnutá úroková miera aj podľa odvolacieho súdu o viac ako 100 %, teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, preto sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že keďže je dohoda o úrokoch z úveru podstatnou a neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere, neplatnosť dohody pre rozpor s dobrými mravmi spôsobuje neplatnosť celej zmluvy o úvere zo dňa 18.11.2013 (rozsudok NS SR sp.zn. 1 M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009), preto námietka žalovaného, že záver o neplatnosti tejto úverovej zmluvy neobstojí. Súd prvej inštancie v odseku 32 odôvodnenia napadnutého uznesenia teda správne uzavrel, že žalobkyňa si uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu poskytnutého úveru a skutočne zaplatenej sumy vo výške 442,42 Eur (1.052,42 - 630), ktorú zaplatila žalovanému navyše, a preto súd prvej inštancie postupoval správne ako sumu 442,42 Eur (zahrnutú v VI. výroku) uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni. Správny je potom aj záver okresného súdu, že v dôsledku neplatnosti úverovej zmluvy ako hlavného záväzku je neplatná aj dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v tejto zmluve zo dňa 18.11.2013 (pozri odsek 29 odôvodnenia napadnutého

rozsudku). Odvolací súd má za to, že okresný súd správne rozhodol, že zmluva č. 4311089530 zo dňa 18.11.2013 vrátane v nej obsiahnutej dohody o zrážkach zo mzdy je neplatná (V. výrok).

47. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

48. Pri výklade ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ochrane spotrebiteľa“) je nevyhnutné v záujme eliminácie jeho možného zneužitia sledovať najmä jeho účel. Aj keď sa dá predpokladať, že bolo zamýšľané hlavne na podporu aktivít spotrebiteľských združení, ktorým iné majetkové nároky neprislúchajú, nie je vylúčené, aby bolo priznané aj spotrebiteľovi, ak porušenie práv alebo povinností stanovených právnymi predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (K. Csach: Štandardné zmluvy, 2009). Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. V striktnom význame žalobkyňa bola tou, ktorá úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti, keďže v konaní v prejednávanej veci bolo jej žalobe čiastočne vyhovené, keď súd prvej inštancie určil, že úverová zmluva zo dňa 18.11.2013 je neplatná z dôvodu dojednanej výšky úrokov odporujúcej dobrým mravom, pričom neplatnosť postihla aj dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá bola súčasťou tejto úverovej zmluvy. Zároveň určil, že úverová zmluva zo dňa 29.3.2012 je bezúročná a bez poplatkov a určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou tejto zmluvy je neplatná, žalobkyni bolo priznané bezdôvodné obohatenie, viaceré ustanovenia úverovej zmluvy zo dňa 29.3.2012 boli uvedené ako neprijateľné vo výroku napadnutého rozsudku. Žalobkyňa bola neúspešná iba v časti určenia neplatnosti úverovej zmluvy zo dňa 29.3.2012.

49. Odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, že žalobkyňa svoje práva v rozsahu, ktorý na účely § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. plne postačuje. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. je ustanovením s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá nevymedzuje žiadne kritériá v tejto súvislosti, pričom výška finančného zadosťučinenia závisí od úvahy súdu. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa nie je povinná preukazovať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy, ale už vtedy, keď jej ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhala ochrany svojich práv. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyni, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Žalobkyňa musela trpieť uplatňovanie nárokov bez opory v zákone zo strany žalovaného a následne bola donútená iniciovať spor so žalovaným ktorý je evidentne ekonomicky aj právne zdatnejší. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že žalobkyňa musela platiť žalovanému sumy, na ktoré nemal nárok, pričom necelú polovicu zaplatila formou zrážok zo mzdy, ktoré boli vo výške dvojnásobku dohodnutých splátok, pričom uvedené musela trpieť takmer dva roky. Žalovaný aj potom ako bolo nariadené neodkladné opatrenie kontaktoval žalobkyňu s tým, že svoji nároky si bude aj ak vymáhať. Z uvedených dôvodov preto súd prvej inštancie správne priznal žalobkyni finančné zadosťučinenie vo výške 500,- Eur, ktoré aj odvolací súd považuje za primerané, pričom odkazuje na správne závery súdu prvej inštancie v odsekoch 42 až 45 napadnutého rozsudku.

50. S poukazom na vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým I. výrokom určil, že nasledujúce ustanovenia zmluvy č. 4203123674, podpísanej medzi žalobkyňou a žalovaným 29.03.2012, sú neprijateľnými podmienkami v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: bod 43 v znení: „Poplatok za vedenie účtu (zahrnutý v splátke) 1,99 €“ a bod 50. v znení: „Poplatok za možnosť zmeny výšky a počtu splátok (zahrnutý v splátke) 0,30 €“, II. výrokom určil, že nasledujúce ustanovenia Hlavy 5. „Podmienky splácania úveru“ listiny s názvom „ÚVEROVÉ ZMLUVNÉ PODMIENKY SPOLOČNOSTI HOME CREDIT SLOVAKIA, A.S. - HOTOVOSTNÝ ÚVER“,

kód úverových podmienok: ISH211, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy č. 4203123674, podpísanej medzi žalobkyňou a žalovaným 29.03.2012, sú neprijateľnými podmienkami v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka: § 11 v znení: „Pokiaľ sa tak klient so Spoločnosťou v ÚZ dohodne, je oprávnený po riadnej úhrade prvých 4 splátok podľa ÚZ požiadať o zmenu výšky a počtu splátok úveru, a to aj telefonicky. K akceptácii návrhu klienta dôjde, ak klient riadne a včas plní svoje záväzky voči Spoločnosti, Spoločnosť nemá pochybnosti o klientovej bonite, dôveryhodnosti a platobnej morálke (napr. v dôsledku informácií získaných z databáze SOLUS alebo NRKI, zo správy pohľadávok, prípadne od tretích osôb), aktuálne nedošlo k zmene dátumu splatnosti splátky/splátok, dohodnutých v ÚZ. Výšku a počet splátok je možné zmeniť najviac trikrát po dobu trvania ÚZ a najskôr po posledných 12tich mesiacoch od predchádzajúcej zmeny a celkový počet splátok, v ktorých má byť úver splatený, nebude vyšší než 99. K akceptácii návrhu klienta môže dôjsť na základe uváženia Spoločnosti i v prípade, že nie sú splnené vyššie uvedené podmienky. Prijatie návrhu potvrdí Spoločnosť klientovi zaslaním nového splátkového kalendára. Klient berie na vedomie, že súčasne so zmenou splátky sa mení výška RPMN. Za možnosť dohodnutia novej výšky a počtu splátok úveru je klient povinný hradiť pravidelný mesačný poplatok, výška ktorého je uvedená na ÚZ. Klient súhlasí s tým, že poplatok je zahrnutý do splátok úveru. Zmluvné strany sa dohodli, že klient je oprávnený kedykoľvek požiadať o zrušenie možnosti zmeny výšky splátky, a to aj telefonicky. V prípade, že klient nebude plniť riadne a včas svoje záväzky voči Spoločnosti, je Spoločnosť oprávnená od dohody o možnosti zmeny výšky a počtu splátok odstúpiť.“ § 1 v znení: „Klient je povinný hradiť Spoločnosti pravidelný mesačný poplatok za vedenie úverového účtu vo výške uvedenej v ÚZ.“, III. výrokom určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy obsiahnutá v zmluve č. 4203123674 zo dňa 29.03.2012, je neplatná, V. výrokom určil, že zmluva č. 4311089530 zo dňa 18.11.2013 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným vrátane v nej obsiahnutej dohody o zrážkach zo mzdy je neplatná, VI. výrokom uložil žalovanému zaplatiť žalobkyni 1.790,18 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok, včítane správneho výroku o náhrade trov konania (nenapadnutým osobitnou odvolacou argumentáciou) vo výroku VIII. potvrdil.

51. Ďalšie odvolacie argumenty žalovaného odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne).

52. V odvolacom konaní plne úspešnej žalobkyni voči žalovanému vznikol nárok podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP na náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

53. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).